

BRNĚNSKÝ FAŠISTICKÝ PUČ V ROCE 1933 PŘED STÁTNÍM SOUDEM

Bohumil Kučera

Léta 1929 - 1934 jsou obdobím hluboké hospodářské krize, která postihla celý kapitalistický svět. Krize průmyslová se prolнула s krizí agrární, finanční, obchodní i politickou. V mezinárodním měřítku se zostřily rozpory mezi jednotlivými skupinami kapitalistů, uvnitř států mezi buržoazií a proletariátem.

Celá tato situace se odrazila i v politických poměrech Československa. Komunistická strana Československa byla početně oslabena vnitrostranickou krizí z předcházejících let. Přesto její vliv v masách nepoklesl. Svědčí o tom výsledek parlamentních voleb v r. 1929, kdy získala 753 tisíc hlasů. Poněvadž se stala důsledným a nejodhodlanějším bojovníkem proti krizi, masy šly za ní a její vliv rostl. Zcela ovládala hnutí nezaměstnaných a sílily i její pozice mezi zaměstnanými, o čemž svědčí růst masových bojů a stávkového hnutí. Vliv KSČ vrcholil mosteckou stávkou v r. 1932, kdy se dělníci všech politických směrů podrobují jejímu vedení.

Vláda používá proti dělnictvu největší perzekuce a provádí postupnou fašizaci. Nejsou to již jen omezení politických občanských práv, ale likvidace demonstrací a stávek četnickými puškami se stala běžně používaným prostředkem. Buržoazie, která již nedokáže vládnout demokratickými prostředky a není schopna překonat krizi, začíná uvažovat o fašismu - reakční diktatuře finančních monopolů. Vzorů má pro to v Evropě dost. Např. u svého malodohodového spojence Jugoslávie, kde v r. 1929 byla nastolena fašistická diktatura, a zejména v sousedním Německu, kde je od r. 1930 monopoly podporována reakční NSDAP a jsou s ní vedena jednání o účasti na vládě kapitalistů a převzetí moci. I když u nás skupina "Hradu" zatím stále trvá na zachování demokracie, opatření vlády jsou taková, že demokracie je stále omezována.

V nejvlivnějších buržoazních stranách vznikají pravice křídla, která vidí svůj vzor ve fašistické Itálii a Jugoslávii a fašizujícím Německu. Je tomu tak zejména v nejsilnější politické straně - straně agrární a v národní demokracii, reprezentantce průmyslu a financí. Sílí však i jiné národní fašistické strany jako NSDAP v pohraničí a klerofašistická Hlinkova lidová strana na Slovensku. I český fašismus, zatím

ne příliš silný, se rozmáhá, a to jak Národní obec fašistická, tak Liga proti vázaným kandidátním listinám. I když bezuzdně štvou proti Hradu, jsou nejen trpěny, ale blahovonně protěžovány. Zatímco se množí tvrdé zásahy proti dělnictvu, politická činnost fašistů je trpěna. Jejich tisk, shromáždění a srazy požívají naprosté volnosti. Zásahy proti nim, pokud k nim vůbec dochází, jsou zcela formální.

Vládnoucí buržoazie vidí v nich možnou záložní armádu proti dělnické třídě.

Za této situace dochází zčistajasna k ozbrojenému vystoupení Národní obce fašistické (dále NOF), k pokusu o fašistický převrat. Dne 22. ledna 1933 se pokusí ozbrojená fašistická tlupa zmocnit násilím kasáren pěš. pl. 43 v Brně - Židenicích a dát tak signál k fašistickému nástupu v celé republice.

Po půlnoci z 21. ledna na 22. ledna 1933 přepadla ozbrojená skupina asi 60 mužů kasárna v Brně - Židenicích. Část útočnicků přešla zeď, napadla hlavní strážnici, zbraněmi donutila stráž ke vzdání, přičemž bylo vypáleno několik ran z pistolí. Druhá skupina vyvrátila zadní bránu a pronikla do ubikací technické roty, kde se ozbrojila puškami, vloupala se do skladiště munice a opatřila si tak náboje. Mezitím se podařilo dozorcím orgánům zburcovat poddůstojnickou školu, jejíž vojáci se postavili na odpor. Došlo k přestřelce mezi vojáky a útočníky, do níž zasáhla i přivolaná policie. Útočníci se pak dali na útěk nebo se poschovávali v kasárnách. Zde bylo zatčeno 23 útočnicků a další pak na ulicích kolem kasáren a v okolních polích.

Policejním vyšetřováním ještě v téže noci bylo zjištěno, že všichni útočníci jsou fašisté, členové NOF. Jejich vůdcem byl Ladislav Kobsínek, bývalý důstojník čsl. armády a od r. 1929 člen NOF.

I

Policejní a soudní vyšetřování, které probíhalo velmi rychle, prokázalo následující průběh událostí:

Vůdcem a organizátorem celé akce byl Ladislav Kobsínek, který pocházel z velkostatkářské rodiny a byl původně nadporučíkem čsl. armády. Na vlastní žádost byl superarbitrován a odešel z činné služby. V r. 1928 vstoupil do NOF a stal se krajským náčelníkem fašistických Junáků v Brně.¹⁾

¹⁾ Junáci byli údernou organizací NOF. Oficiálně byli označováni jako pořadatelský sbor, který měl dbát o pořádek na schůzích. Ve skutečnosti šlo o polovojenskou organizaci, jejíž členové se podrobovali vojenskému výcviku, konali cvičné pochody, noční

Ladislav Kobsínek vystoupil z NOF v r. 1929 z osobních důvodů pro spory, které měl s brněnskými funkcionáři. V roce 1931 byl však znovu přijat, a to přímo pražským ústředím. Neměl sice žádnou funkci, ale zemské velitelství NOF v Brně ho vysílalo jako řečníka na schůze; zakládal nové místní organizace, vypomáhal zemskému veliteli Rudolfu Uvírovi a ve svém autu vozil po schůzích Rudolfa Gajdu i Rudolfa Uvíru. Nebyl tedy funkcionářem NOF, ale byl jejím významným činitelem.

Členy NOF byla drtivá většina útočníků na židenická kasárna. NOF byla politická organizace usilující o změnu státního zřízení ČSR, a to i za cenu násilného převratu. Byla vybudována na monokratickém principu. Jejím náčelníkem byl vůdce Rudolf Gajda, který jmenoval podřízené náčelníky, a ti opět nižší funkcionáře. Všichni členové skládali slib naprosté poslušnosti a mlčenlivosti vůdci. NOF měla i svou vojenskou organizaci, fašistické Junáky.

NOF vyhlašovala veřejně své cíle na projevech, ve svém tisku a v letáčích.

Např. v letáku "Československý fašismus a jeho cíle" se říká "Fašisté jsou ti, kteří se dovedli postavit proti demokratickému zlořádu a bojují za zavedení režimu a zřízení fašistického."²⁾

Stejně tak hlásal odstranění demokratického řádu všechen fašistický tisk a vícekrát naznačil, že neustoupí před použitím násilí. Tak v č. 53., roč. II. "Fašistických listů" v článku "Soumrak" se říká, že "je jen jediná cesta k cíli a tou je násilný převrat". V č. 28 časopisu "Stráž Říše" z 5.7.1931, v článku "Pro blaho všech" se tvrdí: "Hodina úderu, hodina soudu se blíží ...".

Ve Stráži Říše z 29.7.1931: "Systém politických stran, které strhly na sebe moc, vzájemně se zkorumpovaly a jsou proto vzájemně svazány, mu-

---

cvičení, prodělávali střelecký výcvik a výcvik ve vrhu granátem. Byli vojensky organizováni, měli náčelníky a hodnosti, částečně i uniformy. Skládali slib poslušnosti a mlčenlivosti. Byli připravováni jako úderná síla NOF pro případ fašistického převratu. Podle posudků vojenských soudních znalců měli potřebnou přípravu pro převrat a byli ho schopni i uskutečnit. Viz SAB, C-12, krabice 558.

Jak dosvědčil administrativní vedoucí pražských Junáků Břetislav Štěhule, říšský náčelník a vůdce Rudolf Gajda na shromáždění v Praze jim řekl, "že je považuje za svoji druhou legii, že jediné na ně spoléhá, že s jejich pomocí dojde svého cíle a že pražské junáctvo je kádr, který bude důstojnickým sborem, až k něčemu dojde". Viz SAB C-12, krabice 556.

Je nutno poznamenat, že archivní materiál k případu Kobsínek představuje 13 krabic č. 545 - 558. Celkem jde asi o 10 000 listů, jež nejsou pořadově číslovány, neboť materiál sestává z řady soudních i policejních spisů. Proto je možné jednotlivé dokumenty označovat jen číslem krabice, případně datem (SAB = Státní archiv, Brno).

²⁾ SAB, Fond C-12, krabice 545.

sí být odstraněn násilím (podtrhl B.K.). Demokracie, která kra-
de, musí být odstraněna silou náporu, zdolána bez výhrad, jestliže má
být odstraněna injekce komunismu, pacifismu..."

Totéž vyplývá ze zabavené korespondence funkcionářů a členů NOF i
stranických pokynů. Příznačný je oběžník Junáků na Moravě z června 1932,
adresovaný náčelníkům fašistických organizací a velitelům Junáků: "Ge-
nerál Gajda prý chystal převrat. Něco na tom pravdy je. My připravujeme
druhý 28. říjen. Tak lehce to i ono nepůjde. O tom lépe nepsat. Hlavní
věcí je však, že těžko něco dokázat, kde není dokladů."³⁾

Násilné odstranění demokratického řádu bylo nejen hlášáno v tisku a
na schůzích, ale bylo konkrétně připravováno, a to právě v Brně. Zde se
již dlouho chystalo násilné obsazení vojenských objektů jako počátek
fašistického převratu, které vypracovával a vedl Ladislav Kobsínek za ú-
časti zemského náčelníka NOF Rudolfa Uvíry. Kobsínek se již v r. 1930
zaměřil na přípravu převratu. Jako vojenského odborníka si získal pra-
porčíka Ottu Tesáka od pěš. pl. 43 a společně s ním se rozjeli do Prahy
za Gajdou, aby zjistili jeho stanovisko. Rudolf Gajda je pro nával práce
nepřijal, ale odkázal je na svého důvěrníka Aloise Zabloudila. Na otázku
přípravy převratu jim Zabloudil odpověděl vyhýbavě, ale slíbil jim, že
čas od času bude k nim do Brna dojíždět a informovat je. Skutečně je ně-
kolikrát v r. 1930 v Brně vyhledal, scházeli se v bytě Tesákově a zjiš-
ťoval od nich náladu v armádě a ve vojenských kruzích.

V r. 1930 ho vystřídal Rudolf Rösler. Informoval se o náladě v armá-
dě a vyzval je, aby získávali pro zájmy NOF a případnou akci důstojníky
a rotmistry. Oba se o to také pokoušeli.

V r. 1931 vystřídal Röslera Stanislav Marinka, který se přímo před-
stavil jako Gajdův kurýr a řekl jim, že se akce již chystá. Koncem r.
1931 k nim přijel dr. Lhota, který převzal kurýrní službu. Dr. Lhota byl
již konkrétnější. Informoval je, že je připraven útok útočné vozby z Mi-
lovic na Prahu a že bude třeba posily vojsk moravských. Dr. Lhota se se-
šel i se skupinou rotmistrů, které získal prap. Tesák.

Pokyny se nezdály Kobsínkovi dosti jasné a proto jel několikrát
s Tesákem do Prahy ke Gajdovi. Nepodařilo se jim se s Gajdou sejít. Při
návštěvě Gajdy v Brně s ním Kobsínek mluvil, projevoval netrpělivost a
tu mu Gajda řekl: "Nestarej se a dělej, dělej opatrně". Jindy opět řekl:
"Buďte připraveni, již to dlouho nemůže trvat. Až přijde psychologický
moment, já vím, co mám dělat."⁴⁾ Rudolf Gajda se též v bytě Tesákově se-
šel se skupinou rotmistrů, které Tesák získal pro myšlenky NOF. Vy-

³⁾ Tamtéž.

⁴⁾ SAB, C-12, krabice 550.

slechl zde Tesákův projev o sympatiích a spolehlivosti rotmistrů, avšak nijak se nevyjádřil.

Do stadia konkrétních příprav se vše dostalo koncem r. 1932 a začátkem r. 1933. Kurýr Marinka informoval Kobsínka, že v případě potřeby se k němu dostaví kurýr, jenž se vykáže heslem "Bog pomozí" a bude ho instruovat. V prosinci tento kurýr skutečně přijel a sdělil Kobsínkovi, že akce bude provedena v lednu. Komunisté prý chystají převrat a fašisté musí armádě pomoci převrat komunistů potlačit, případně předejít komunistický pokus a sami se ujmout vedení. Další pokyn o datu měl přinést kurýr, jenž se vykáže heslem "Gajda granát".

Nyní začal Kobsínek s konkrétní přípravou. Dohodl se se zemským náčelníkem Uvírou, že budou svoláni okresní a krajsí náčelníci NOF a dohodnuty s nimi podrobnosti přípravy. Uvíra sezval náčelníky na zemský sekretariát NOF a Kobsínek začal s vypracováním plánu akce.

Jeho první představa, že vyvolá akci na celé Moravě, se rozpadla, když náčelníci, kteří se dostavili na zemský sekretariát, hlásili příliš nízké počty účastníků, které mohou dodat. Rozhodl se proto obsadit vojensky Brno. K tomu cíli chtěli obsadit kasárna pěš. pl. 43 v Brně - Židenicích, kasárna pěš. pl. 10 v Brně a jezdeckého pl. 6 v Králově Poli. Od obsazení královopolských kasáren upustili, když zjistili, že nebudou mít dost lidí. V kasárnách se měli fašisté ozbrojit a vystrojiti a pak sáhnout k dalším akcím v Brně.

Jednotliví náčelníci mezitím docházeli na zemský sekretariát. Postupně to byli náčelníci z Hrušovan, Šardic, Hovorán a z Brna. Kobsínek je informoval, že komunisté chystají na leden převrat. Úkolem fašistů bude nastoupit do kasáren a podpořit vojsko, případně komunisty předejít a sami zahájit akci. Během prosince se dostavili další náčelníci z Velkých Němčic, z Kyjova a z Hustopeče. Všechny je Kobsínek informoval a žádal, aby hlásili stavy mužů, které dodají k obsazení kasáren. Do 15.12.1932 došla hlášení: z Hrušovan 500 mužů, z Brna 150 mužů, ze Šardic a Hovorán 300 - 500 mužů.

Kobsínek a Uvíra začli vypracovávat přesný plán. Koncem prosince přišel na sekretariát krajský náčelník z Tišnova, František Kluska. Informován Kobsínkem prohlásil, že je na takovou akci starý, že však pošle místonáčelníka Valenu s 200 muži.

Nato vypracoval Kobsínek s Uvírou plán na obsazení kasáren pěš. pl. 10 v Brně a pěš. pl. 43 v Židenicích. Po obsazení kasáren se fašisté měli zde vyzbrojit a z kasáren 10. pl. obsadit zemské vojenské velitelství, četnické zemské velitelství a poštovní ředitelství. Z kasáren pěš. pl. 43 měli obsadit policejní ředitelství.

Mezitím byl Kobsínek informován, že akce začne pravděpodobně o půlnoci z 21.1. na 22.1.1933. Uvíra neměl mít přímou účast v obsazování.

Teprve po skončení obsazení se měl ujmout velení jako zemský velitel. Kobsínek hledal proto vojenského velitele, který by stál v čele celé akce. Obrátil se na ing. Zdeňka Horáka, zaměstnance Zbrojovky, kterého znal jako fašistu a kapitána ruských legií. Horák odmítl s tím, že se nejdříve musí informovat u Gajdy, s nímž se dobře zná.

V lednu 1933 dostavovali se na sekretariát další náčelníci a chtěli přesné pokyny. Kobsínek je informoval, že to začne pravděpodobně v noci z 21. na 22. ledna. Získal Jakuba Šťastného, že bude zástupcem Valeny, který povede útok na kasárna pěš. pl. 10. Ještě téhož dne ho dovedl do kasáren pěš. pl. 10, představil ho št. rtm. Františku Jakubovi, jenž jim vylíčil situaci v kasárnách a přislíbil pomoc.

Dne 20. ledna 1933 vyhledal Kobsínka kurýr, jenž se ohlásil heslem "Gajda granát", a sdělil mu, že akce začne o půlnoci 21. ledna. Kobsínek si ihned pozval Bedřicha Šušlíka, krajského náčelníka z Bučovic, informoval ho o akci a požádal, aby mu přivedl lidi z Bučovicka v 11 hod. v noci na Klajdůvku nad kasárna pěš. pl. 43. Zde bude Kobsínek čekat a povede útok osobně. Šušlík slíbil, že přivede 80 mužů. Sem také přislíbili přivést své lidi náčelníci z Šardic.

Dne 21. ledna přišel na sekretariát místonáčelník Valena z Tišnova. Kobsínek s ním sjednal, že povede útok na kasárna 10. pěš. pl. Vyložil mu plán přepadu, který začne o půlnoci téhož dne. Valena slíbil 200 lidí. Poté ho Kobsínek zavedl do kasáren pěš. pl. 10, seznámil ho se št. rtm. Jakubem. Probrali spolu situaci v kasárnách a Jakub předal Valenovi plánek kasáren. Náčelníci chodili na sekretariát - hlásili se vždy u zemského velitele Uvíry. Ten však je posílal za Kobsínkem. Někteří projevili pochybnosti a chtěli vědět, zda o akci ví Gajda. I ty však Uvíra posílal za Kobsínkem.

O celé akci byl nepřímo informován Rudolf Gajda, vůdce NOF. Ing. Zdeňk Horák, jemuž Kobsínek nabídl velení, navštívil dne 17. ledna 1933 v Praze na sekretariátě NOF R. Gajdu, informoval ho o Kobsínkově plánu na přepad kasáren v Brně a vylíčil vše, co mu Kobsínek řekl. Gajda popřel, že by o věci cokoliv věděl, zavolal několik svědků a nadiktoval protokol:

"Protokol napsaný dne 17. ledna na základě sdělení inž. Zdeňka Horáka, který přijel do Prahy za účelem vyřízení vlastních svých záležitostí. Bratr inž. Horák mi sdělil, že ve čtvrtek či pátek minulého týdne navštívil ho v továrně nadpor. Kobsínek, který se na něj obrátil se vzkazem jakoby ode mně, zdali by nepřijal funkci plukovníka a nepostavil se v čelo určitého proudu k zabírání kasáren v Brně. Nadporučík Kobsínek tvrdil, že prý já jsem k tomu dal pokyn udánlivě po mojí neteři, která v té době byla na návštěvě u svých rodičů a tam měla přinést tajné instrukce".

Pod to se podepsal ing. Horák a Gajda pokračoval:

"Prohlašuji tímto před svědky, že je to vědomá nepravda, že je to lživá zpráva za účelem provokačním, že nikoho jsem nepověřil takovým úkolem ani úmysl takový neměl a že okamžitě dám direktivy zemskému organizátoru v Brně, aby vyšetřil věc a vzal na vědomí, že veškeré jednotky fašistické musí zachovat klid a v rámci platných zákonů nesmí nikdo se dát strhnout k nějakým náhlým neprozřetelnostem". Pod tím jsou podepsáni: Rudolf Gajda, Vašata, Kasper-Fischer, R. Hudec.⁵⁾

Současně napsal Gajda dopis zemskému organizátorovi Uvírovi aby Kobsínka vyšetřil a vypořádal se s ním. Tento dopis předal ing. Horákovi, který ho slíbil doručit. Dopis však ponechal u sebe a Uvírovi nedoručil.

Svědék Břetislav Vašata navrhl, aby se na Kobsínka podalo trestní oznámení. To však Gajda odmítl s tím, že v nejbližších dnech jede na Slovensko a v Brně se přesvědčí, jak bylo jeho příkazům vyhověno. Uvíra prý na něj bude čekat na nádraží, aby ho o věci informoval.

II

Večer 21. ledna začal Kobsínek s prováděním akce. Pozval si Duchoslava Geidla (synovec R. Gajdy) a pověřil ho úkolem pobočníka a spojky. Současně pověřil Josefa Růžičku, že je bude při akci vozit autem. Společně odjeli do Židenic do bytu prap. Tesáka. Zde Kobsínek oznámil Tesákovi: "O půlnoci se jede" a informoval ho o přípravě přepadu kasáren. Tesák se zalekl, vytáčel se, odmítl účast a prohlásil, že pro něj mají přijít, až obsadí kasárna. Kobsínek odeslal Geidla na nádraží, kde měli čekat brněnští fašisté vedení Stuchlíkem a kam měl přijet rtm. v.v. Nedvědicový. Všechny měl přivést na Klajdůvku.

Na nádraží našel Geidl jen Stuchlíka s třemi dalšími fašisty. V 9 hod. přijel od Třebíče Nedvědicový, který byl Kobsínkem písemně pozván. Geidl je všechny odvedl do Židenic. Kobsínek s Růžičkou odešli ve 3/4 na 11 od Tesáka a šli na Klajdůvku, kam zatím Geidl dovedl skupinu z nádraží.

V té době již Šušlík s okresním náčelníkem Janem Mlčkem obešli obce Bučovice, Vicemilice, Brankovice, Chvalkovice, Nové Hvězdice a Nesovice. Všude informovali místní náčelníky o Kobsínkově plánu, oznámili jim, že se chystá převrat a zabrání kasáren a žádali je, aby sebrali lidi a přivedli je do Vicemilic, odkud se vyrazí.⁶⁾

Náčelníci skutečně lidi zmobilizovali. Řekli jim však většinou, že se pojedou na schůzi do Brna na akci proti komunistům a odvedli je do Vi-

⁵⁾ SAB, F C-12, krab. 547.

⁶⁾ Všichni náčelníci byli informováni o skutečném cíli akce. Plně to potvrzuje Jan Mlček ve své výpovědi dne 31.1.: Předem potvrzují se vši určitostí, že všem náčelní-

cemilic. Ve Vicemilčích nasedli do dvou autobusů a asi v 8 hod. odjeli do Brna. V prvním autobuse seděli Mlček a Šušlík, v rukou drželi revolvery a mluvili o chystaném převratu. Někteří účastníci byli ozbrojeni.

U odbočky do Líšně všichni vystoupili a dali se přes pole směrem na Klajdůvku. Zde je očekával Kobsínek, zavedl je do rokle, rozdělil na skupiny po 10 - 15 lidech. Pak si stoupl do jejich středu a měl k nim řeč:

"Je národní převrat v celé republice. Úkolem shromážděných bude převzít kasárna pěš. pl. 43., která jsou pod nimi, kdežto jiné skupiny obsadí ostatní kasárna v Brně.

Strach mít netřeba, poněvadž v kasárnách je asi jen 60 vojáků. Přebírání kasáren bude jen formální, poněvadž důstojníci a rotmistři o tom vědí. Se zemským velitelem Vojcechovským je vše projednáno a zemské vojenské velitelství převezme Gajda."

Dále vyzýval přítomné, aby si v kasárnách každý vzal pušku, převlékl se do uniformy a nasadil si přilbu, aby slibovali vojákům, že dostanou 5 Kč žoldu, aby je vybízeli, aby se k nim přidali. Kdyby se proti očekávání některý voják postavil na odpor, má být bez milosti zastřelen.

Ráno veliká armáda potáhne na Prahu. Sliboval shromážděným, že dostanou podle svých schopností místa ve státní službě. Kdo by však zradil a utekl, tomu hrozí, že bude zastřelen.⁷⁾ Po tomto projevu se někteří účastníci polekali a ve tmě se ztratili do polí. Většina jich však zůstala a prováděla Kobsínkovy rozkazy.

Kobsínek sestavil údernou skupinu, postavil ji v čelo Nedvědického a dal mu revolver. Vyzval Šušlíka a Mlčka, aby si sami vybrali lidi ozbrojené a odvážné. Této skupině v počtu 10 lidí, z nichž 6 bylo ozbrojeno pistolemi, dal rozkaz, aby pronikli přes zeď do kasáren, obsadili strážnici, odzbrojili strážné a zmocnili se telefonní centrály. Skupina se dala těsně po půlnoci do práce. Přelezli zeď, a přestože strážný po nich střelil, pronikli až na strážnici u hlavní brány.

Zde násilím a výhrůžkou pistolemi odzbrojili strážného, vtrhli do strážnice, odzbrojili další tři strážné a zmocnili se jejich pušek. Strážní se bránili a při potyčce Nedvědický postřelil lehce jednoho strážného.

---

kům, které jsme navštívili, jsme sdělili, nejen Šušlík, nýbrž i já, co se pro příští den v Brně chystá. Není pochybnosti, že náčelníci byli o všech podrobnostech informováni ..... že se připravuje vojenský puč a že přepadnem kasárna pěš. pl. 43". Viz SAB F C-12, krab. 547.

⁷⁾ SAB F C-12, krab. 550. Obsah tohoto projevu byl doznán nejen Kobsínkem, ale v podstatě potvrzen všemi účastníky i když někteří popírali a formulovali poněkud jinak. V této verzi byl Státním soudem vzat za prokázaný. - Viz Rozsudek Státního soudu z 26.6.1933, str. 128.

Nato vtrhli do místnosti dozorčího důstojníka a ohrožovali ho pistolími. Důstojník však vyskočil oknem. Mezitím ostatní útočníci vyvrátili zadní bránu kasáren a pronikli rychle na místo srážky.

Dozorčí důstojník vyburcoval mužstvo technické roty, které se postavilo útočníkům na odpor. Přitom Šuslík postřelil z pistole vojína Kindermanna a způsobil mu těžké zranění.

Útočníci vnikli do ubikací technické roty, zmocnili se pušek, oblékli si pláště a přilby, vloupali se do skladiště munice a rozebrali si náboje. Vojáci podle tehdejších předpisů neměli s výjimkou strážných a služeb u sebe vůbec náboje a stáli proti ozbrojeným útočníkům s holýma rukama. Útočníci je přemlouvali, aby se k nim přidali a slibovali jim 5 Kč denního žoldu.

V té době však byl vyhlášen dozorčím důstojníkem poplach v ubikační poddůstojnické školy. Vojáci se ozbrojili a došlo k přestřelce mezi nimi a útočníky, kteří se pokoušeli proniknout do budovy. Přitom byl zastřelen útočník Cyril Semenko. Odpor vojáků rostl, přestřelka se rozšířila na celá kasárna a útočníci začali prchat.

Tehdy již také přišla vojákům na pomoc policie. I po ní ustupující útočníci stříleli. Vojáci ovládli celá kasárna a policie zatkla na místě 23 útočníků. Ostatní byli pozatýkáni na útěku v okolních ulicích a polích, zbytek pak ještě v noci a ráno v jejich bytech. Výsledek přepadu byl pro obě strany krvavý. Jeden voják byl těžce zraněn, dva lehce. Z útočníků byl jeden zastřelen, jeden těžce zraněn (musela mu být amputována noha) a jeden zraněn lehce.

Kobsínek se sám útoku nezúčastnil. Když Geidl, kterého vyslal jako spojku ke kasárnám pěš. pl. 10 s rozkazem, aby tišnovští začali o půlnoci útok, mu sdělil, že se tam nikdo nedostavil a že je tam klid, pochopil Kobsínek, že je celá akce beznadějná. Proto také, když se rozpoutala přestřelka, uprchl i s Geidlem. Ještě téže noci překročili na jižní Moravě hranice a uprchli do Jugoslávie. Odtud však byli později vydáni československým úřadům a postaveni před soud.

Podivuhodná byla reakce agrárního ministra národní obrany Bohumíra Bradáče na první zprávu o přepadu. V rozpočtovém výboru Národního shromáždění prohlásil: "Ačkoliv věci nepřikládám žádného významu a dívám se na ni jako na ztřeštěnost svedených lidí, jsem rád, že armáda a policie ukázaly vzácnou pohotovost."⁸⁾ Ministr národní obrany, jemuž byla přepadena kasárna, dává směrnici pro soud: Jde přece jen o ztřeštěnost svedených lidí. Soud ještě vůbec nezačal a polehčující okolnost již zde byla.

⁸⁾ Lidové noviny 23.1.1933.

To bylo mnoho i pro onu část buržoazie, která se diferencovala od fašismu. Je jasné, kam mířilo konstatování Lidových novin z 23.1.1933: "Je ještě mnoho fašistů nebo lidí fašismu přejících i na vysokých místech úředních i vojenských". U agrárního ministra a agrární strany se vůbec nemohly zmýlit.

Komunistická strana Československa již dne 1. února ústy svého poslance Václava Kopeckého odhalila v parlamentě pozadí brněnského puče. Ukázala, že brněnský puč je jen výsledkem dlouhodobého protěžování fašistického hnutí československou vládou. Poukázala na to, že československý fašismus představuje nejen Gajda, ale stejně Stříbrný, Tiszo, Hlinka a všichni, kteří je tolerují. Ukázala, jak agrární strana protěžovala Gajdu, jak ho Udržal jmenoval generálem a později náčelníkem generálního štábu a jak vláda trpěla vytváření fašistických skupin v armádě. Jak armáda sama vyzbrojuje fašistické organizace střelecké, ovládané agrární stranou: Střeleckou obec, Národní svaz střelecký, Národní gardu, Selskou jízdu. Jak jim zapůjčuje střelnice, zbraně a důstojníky čsl. armády jako instruktory. (Značná část útočníků byla též členy Střelecké obce.)

V. Kopecký vyjádřil jednoznačně přesvědčení a obavu, že buržoazní justice bude fašisty tolerovat: "Věří např. někdo, že justice, která slavnostně osvobodila Stříbrného, odsoudí Gajdu a jeho fašistické bojovníky? Není nápadné, jak náhle přestává u Kobsínka a Geidla účinkovat zákon na ochranu republiky, pro který je bezdůvodně odsuzováno sta a tisíce poctivých dělníků k velkým trestům?"⁹⁾

KSČ současně navrhla řešení: "Voláme do jednotné fronty všechny druhé pokrokové a pracující vrstvy, intelektuály, úředníky a živnostníky, maloročníky bez rozdílu národnosti. Jednotná fronta bude schopna pod vedením Komunistické strany rozdrtit všechny fašistické snahy a plány".

A již 14. března 1933 předkládá čsl. soc. demokracii, německé soc. demokracii a čsl. národním socialistům výzvu k vytvoření jednotné fronty proti fašismu.¹⁰⁾

III

Státní zastupitelství vypracovalo na všechny účastníky přepadu obsáhlou žalobu a předložilo ji Státnímu soudu v Brně.

⁹⁾ Těsnopisné zprávy poslanecké sněmovny NS. Schůze 241 z 1. února 1933, str. 76-87.

¹⁰⁾ Rudé právo 16.3.1933.

Podle vznesené obžaloby:

1. Obvinění Ladislav Kobsínek, Jan Mlček, Bedřich Šušlík, František Nedvědický a dalších 45 obviněných dne 22.1.1933 v Brně-Židenicích
  - a) se srotili k tomu, aby násilím vrchnosti odpor činili a vynutili vydání kasáren, čímž spáchali zločin podle § 68 tr. zák.
  - b) jako lidé sebrání se zbraní v ruce vnikli do kasáren pěš. pl. 43 a tam vykonali násilí na vojínech, čímž se dopustili zločinu veř. násilí dle § 87 tr. zák.
  - c) v kasárnách pohrůžkou a skutkem učinili vojínům násilí, zmocnili se pušek, stříliva a bodel, přičemž voj. Kindermann byl těžce zraněn, takže se dopustili zločinu podle §§ 190, 192, 194 a 195 tr. zák.
  - d) střelbou z ostře nabitých pušek a pistolí způsobili nebezpečí pro život a zdraví, tělesnou bezpečnost lidí, čímž spáchali zločin podle § 85 b tr. zák.
  - e) vojíny hleděli svést k voj. zločinu, zejména zločinu vzpoury a dopustili se tak zločinu podle § 21 č. 1 zák. na och. rep.
  - f) násilnými činy zde uvedenými vyvolali zmátek a nepokoj, aby uchvátili moc ve státě a pokusili se násilím změnit ústavu republiky, zejména pokud jde o republikánsko-demokratickou formu státu, čímž spáchali zločin úkladů o republiku dle § 1 zák. na ochr. rep.
2. Bedřich Šušlík, František Nedvědický, Albín Procházka a Antonín Jedlička kromě toho ještě proti vojínům a strážníkům z ostře nabitých revolverů vystřelili, aby je usmrtili, čímž se dopustili zločinu podle §§ 8, 134 a 135 tr. zák.
3. Obviněný Ladislav Kobsínek mimo to se dopustil zločinu spoluviny na nedokonané vraždě podle §§ 8, 134 a 135 tr. zák.
4. Obviněný Rudolf Gajda schvalováním násilného zabránění vojenských objektů v Brně a dav v tom směru Ladislavu Kobsínkovi a Rudolfu Uvírovi pokyny a rozkazy, zlé skutky u ostatních uvedené nastrojil a podnět k nim dal, takže se dopustil zločinu spoluviny na pozdvižení, veřejného násilí, loupeže, na svádění k vojenským zločinům a na úkladech o republiku ve smyslu § 1 zák. na ochr. rep.
5. Obviněný Rudolf Uvíra rozkazem daným Kobsínkovi, schválením plánů k obsazení vojenských objektů a organizováním přepadu k zlým skutkům pomáhal a je jejich původcem, takže se dopustil spoluviny na týchž zločinech jako obviněný Rudolf Gajda.
6. Obviněný Duchoslav Geidl a Josef Růžička projeveným souhlasem vůči Kobsínkovi se zamýšleným obsazením a tím, že konali úlohu spojky k vykonání zlých skutků pomáhali a dopustili se stejných zločinů jako obviněný Rudolf Gajda a Rudolf Uvíra.
7. Dalších sedm obviněných bylo žalováno ze spoluviny a pomoci tak jako Geidl a Růžička.
8. Konečně voj. prokurátor žaloval před Státním soudem praporčíka Ottu Tesáka a št.

rotm. Františka Jakuba, že k uskutečnění zlých činů Kobsínkem plánovaných, zejména obsazení vojenských objektů, se dopustili zločinu úkladů o republiku dle § 1 zák. na ochr. republiky.

Je nutno konstatovat, že žaloba byla vypracována velmi důkladně, a jak ukazuje obžalovací spis, dostatečně podepřena důkazy. Na první pohled je zřejmé, že někde jsou žalovány trestné činy, které konkurují s jinými trestnými činy již jednou žalovanými. Celkem bylo před Státním soudem žalováno 59 obviněných.¹¹⁾

Hlavní přelíčení před Státním soudem bylo zahájeno dne 29.4.1933. Senátu Státního soudu předsedal dr. Vožický. Mezi přísedícími byl i profesor právnické fakulty v Brně Dominik, známý svým pravičáctvím, který pak v r. 1935 kandidoval za NOF do poslanecké sněmovny.

Vzhledem k velkému počtu obžalovaných a více než 100 slyšeným svědkům se líčení protáhlo až do 26.6.1933, kdy byl vynesena rozsudek.

Pro celé přelíčení je příznačné, že téměř všichni obžalovaní popřeli své výpovědi u policie a vyšetřujícího soudce a vypovídali zcela jinak, přirozeně ve svůj prospěch nebo ve prospěch spoluobžalovaných. Jedině obžalovaný Kobsínek setrval na svých původních výpovědích a při konfrontacích usvědčoval spoluobžalované. Přestože Státní soud vyslechl jako svědky policejní vyšetřovatele i vyšetřující soudce, kteří dosvědčili, že obžalovaní před nimi vypovídali zcela svobodně, bez nátlaku donucení nebo rozčilení a přestože soud vzal tuto výpověď za prokázanou, přesto bral nové výpovědi obžalovaných na vědomí a leckde v rozsudku z nich vycházel. Téměř všichni obžalovaní měli pro své jednání nyní zcela novou obhajobu: Jejich úmyslem bylo přispěchat vojsku na pomoc a spolu s ním potlačit chystaný komunistický převrat. I když nedovedli vysvětlit, proč za těchto okolností pronikli do kasáren násilím a proč na vojáky stříleli, byla tato nová verze soudem ochotně akceptována a stala se i podkladem rozsudku.

Rozsudek byl vynesena dne 26.7.1933 a byl překvapením. Buržoazní žurnalista Lidových novin (Edvard Valenta) ho nazval s e n z a č n í m. Státní soud došel totiž k závěru, že nešlo o úklady o republiku, ale o pozdvižení dle § 68 tr. zák. Celé přeapadení bylo prý dílem jediného Kobsínka a nebylo v žádné spojitosti s NOF. Samozřejmě, že za těchto okolností byl obžalovaný zcela zproštěn Rudolf Gajda. Taková byla koncepce rozsudku.¹²⁾

¹¹⁾ SAB F C-12, krab. 556.

¹²⁾ Lidové noviny 27.6.1933: "Nález Státního soudu, že nešlo o úklady o republiku, je sám o sobě senzační a bude mít mnoho důsledků... Neprojde však také bez politické

Rozsudek Státního soudu není jen senzační, ale je to právní ekvilibristika, která nemá ani v praxi naší buržoazní justice obdoby. Jak je zřejmo z rozsudku, stal se Státní soud obhájcem obžalovaných a vymýšlel pro ně omluvné důvody. Fakta zpracovával tak, aby fašistům neublížil, i když je musel odsoudit.

Správně předpověděl tento výsledek poslanec Václav Kopecký ve své parlamentní řeči dne 1. února 1933: "Justice československé buržoazie není o nic lepší nežli justice, která po léta v Německu osvobozovala fémové vrahy a fašistické útočníky proti dělníkům. Není o nic lepší nežli justice, která v Rakousku osvobodila a osvobozuje fašisty a teroristy."¹³⁾

O to větší úsilí vynakládala nyní KSČ na vytvoření jednotné protifašistické fronty všech pracujících. Nebylo jiné překážky, která by se mohla fašismu v ČSR postavit do cesty. Jak jsme již ukázali, ani určité složky buržoazie nemohly tento "senzační" rozsudek spolknout.

Přihlédněme nejdříve k rozsudku samotnému a pak se obrátíme k některým jeho typickým závěrům.

Rozsudkem Státního soudu v Brně ze dne 26.6.1933 byli uznáni vinými:

1. Ladislav Kobsínek, Jan Mlček, Bedřich Šušlík, František Nedvedický a dalších 41 obžalovaných zločinem pozdvižení dle § 68 tr. zák., kterého se dopustili tím, že dne 22. ledna 1933 se srotili v Brně-Židenicích, aby vrchnosti násilím odpor kladli a vynutili vydání kasáren, přičemž Ladislav Kobsínek, Jan Mlček, Bedřich Šušlík a František Nedvedický byli náčelníky.
2. Ludvík Holásek, Michal Procházka, Evžen Šrámek a Josef Zálešák kromě toho zločinem dle § 87 tr. zák., protože v kasárnách v Brně-Židenicích dne 22. ledna 1933 výstřely z ostře nabitých pušek způsobili nebezpečí pro život, zdraví nebo bezpečnost těla lidí.
3. Hypolit Knap, Michal Procházka, František Turský a Josef Vystavěl kromě toho zločinem svádění k voj. zločinu dle § 21 čl. 1 zák. na ochr. rep., protože v kasárnách v Brně-Židenicích dne 22. ledna 1933 hleděli svěsti vojiny ke zločinu vzpoury žádající, aby se k nim přidali.
4. Ladislav Kobsínek kromě toho

⁴⁾ zločinem dle § 87 tr. zák., protože vyzýval útočníky na kasárna, aby zastřelili každého vojína, který se jim postaví na odpor;

---

odezvy ona část rozsudku, která plně osvobozuje vedoucí osoby fašistického hnutí a prohlašuje, že přímá či nepřímá účast nebyla v žádném směru prokázána. Rozsudek shledává, že celé přepadení bylo dílem Kobsínka a nenalézá žádnou spojitost mezi ním a fašistickým vedením...".

¹³⁾ Těsnopisné zprávy poslanecké sněmovny NS. Schůze 241 z 1. února 1933, str. 85.

- b) zločinem spoluviny na navádění k vojenským zločinům dle § 5 a § 21 čl. 1 zák. na ochr. rep. tím, že nastrojil skutky sub 3 uvedené;
- c) pokusem nedokonaného svádění k vojenským zločinům dle § 9 tr. zák. a § 21 čl. 1 zák. na ochr. rep. tím, že sváděl útočníky k přemlouvání vojinů ke zločinu vojenské vzpoury.
5. Bedřich Šušlík dopustil se těžkého poškození na těle dle §§ 152, 155 b tr. zák. tím, že v kasárnách v Brně - Židenicích dne 22. ledna 1933 vojínu Kindermannovi způsobil výstřelem z pistole těžké zranění.
6. Duchoslav Geidl a Josef Růžička zločinem účasti na zločinu pozdvižení dle §§ 5 a 68 tr. zák., poněvadž dne 22. ledna 1933 Ladislavu Kobsínkovi vykonávali úkoly spojky a D. Geidl mu přivedl z brněnského nádraží další útočníky.

V důsledku toho byli dosouzeni k těmto trestům:

Ladislav K o b s í n e k	6 roků těžkého žaláře
Jan Mlček	2 roky těžkého žaláře
Bedřich Šušlík	4 roky těžkého žaláře
František Nedvědický	3 roky těžkého žaláře

Ostatních 45 obviněných k trestům od 3 do 12 měsíců těžkého žaláře. Naproti tomu byli zproštěni obžaloby:

- Ladislav Kobsínek, Jan Mlček, Bedřich Šušlík, František Nedvědický a všichni další útočníci s výjimkou L. Holáska, M. Procházky, E. Šrámka a J. Zálešáka, obvinění, že se zmocnili pušek, stříeliva, bodel a další výstroje a tak se dopustili zločinu dle §§ 190, 192, 194 a 195 a zločinu dle § 87, že stříleli z ostře nabitých pušek a způsobili nebezpečí pro život, zdraví nebo bezpečnost těla lidí.
- Všichni sub 1. uvedení, s výjimkou H. Knapa, M. Procházky, F. Turského a J. Vystavěla ze zločinu svádění k vojenským zločinům dle § 21 čl. 1, zák. na ochr. rep.
- Ladislav Kobsínek a všichni útočníci na kasárna ze zločinu dle 1. zák. na ochr. rep., že by se pokusili podle programu NOF změnit násilím ústavu republiky, zejména pokud jde o její republikánsko-demokratickou formu.
- Rudolf Gajda, že schválením násilného zabírání vojenských objektů v Brně Ladislavu Kobsínkovi a Rudolfu Uvírovi dav v tom směru rozkazy a pokyny se dopustil účasti na zločinu dle § 68 tr. zák. a zločinu dle § 21 čl. 1 zák. na ochr. rep. a zločinu úkladů o republiku dle § 1 zák. na ochr. rep.
  - že dověděv se způsobem věrohodným, že Ladislav Kobsínek chystá zločinný podnik uvedený v § 1 zák. na ochr. rep. opomenul to oznámit věrohodným způsobem úřadu.
- Rudolf Uvíra ze spoluviny na pozdvižení dle §§ 5 a 68 tr. zák. a z přípravy úkladů dle § 1 zák. na ochr. rep. tím, že schvaloval přepadení kasáren.
- Praporčík Otto Tésák a št. rotm. František Jakubec, že jako vedoucí činitelé NOF

zamýšleli násilnou změnu ústavy a že by Ladislava Kobsínka podporovali a jemu pomáhali tím, že připravili plány na přepad kasáren, prozradili zařízení a opatření důležitá pro obranu, umístění rot, skladišť střeliva a že by se dopustili spoluviny na úkladech o republiku dle § 11 voj. tr. zák. a dle § 1 zák. na ochr. rep.

Kromě jmenovaných byla zproštěna ze spoluviny na přípravách přepadu, případně neoznámení trestných činů úřadům celá řada obžalovaných.¹⁴⁾

Tresty hlavních účastníků jsou neobyčejně nízké. U L. Kobsínka, J. Mlčka, B. Šušlíka a F. Nedvědického jako náčelníků podniku hluboko pod sazbu trestního zákona.¹⁵⁾

Nadto všem účastníkům přiznal soud výhody státního vězení, poněvadž prý nejednali z pohnutek nízkých a nečestných a jejich jednání nebylo zvlášť zavrženíhodné.

IV

Rozsudek je skutečně "senzační". Je v naprostém rozporu se skutkovým stavem věci a s průběhem událostí, jak byl zjištěn v soudním řízení. Je v rozporu s výpověďmi svědků, obžalovaných a především obžalovaného L. Kobsínka.

Je v něm zřejmo, že justice dbala přání a požadavků politických především stanovisek nejsilnější vládní strany - strany agrární. Strana agrární měla již v té době silné fašizující křídlo, které bylo v dobrých stycích s vůdcem NOF R. Gajdou. Gajda byl agrární stranou protěžován již od svého návratu z Ruska. Agrární ministr národní obrany Udržal ho jmenoval generálem a později náčelníkem generálního štábu. Když po pučistických přípravách v r. 1926 musel odejít z armády, povolilo mu agrární ministerstvo vnitřní v r. 1927 zřízení NOF dle italského vzoru. Svého času Gajda jednal se stranou agrární o převedení svého členství nenápadně do agrární strany. Při jeho cestách po venkově mu dělala na projevech vždy selská jízda doprovod a Gajda harcoval v čele selské jízdy na bílém koni.

¹⁴⁾ Rozsudek Státního soudu v Brně ze dne 26.6.1933 SAB F C-12, krabice 557.

¹⁵⁾ Jak jinak jednala buržoazní justice, šlo-li o komunisty. Stačí se podívat na tresty např. v procese oslavanském. V něm pět obžalovaných označených jako hlavní viníci bylo odsouzeno pro zločin dle § 68 tr. zák., tedy tentýž delikt, a byly jim uloženy tresty ve výši 10, 10, 8, 8, 8 roků těžkého žaláře. A to nešlo o obsazení vojenského objektu, ale elektrárny, kde se stávkovalo. Vojáci vydali stávkujícím zbraně zcela dobrovolně. Při obsazení nepadl ani jediný výstřel a nedošlo ani k jedinému zranění (SAB F C-12, 677/2.).

I strana českého velkopřemyslu, hájící zájmy finančních monopolů - národní demokracie, měla zájem na tom, udržet údernou sílu NOF jako rezervu pro potřeby boje proti dělnické třídě právě v době radikalizace mas vyvolané krizí a nezaměstnaností. I když obě tyto strany s jejich fašizačními tendencemi nebyly dosud tak daleko jako německý kapitál, měly v jednání monopolů s Hitlerem od r. 1932 a v jeho dosazení za říšského kancléře v lednu 1933 vzor možného řešení. A proto bylo nutno postupovat proti NOF mírně a šetrně, aby si udržela svou schopnost budoucí bojůvky.

Tato snaha přímo z rozsudku Státního soudu číší, a to v těchto jeho rozhodnutích:

1. Obžalovaní nebyli uznáni vinnými ze zločinu úkladů o republiku, ale pouze zločinem pozdvižení.

2. Rozsudek konstatuje, že není spojitosti mezi přepadením kasáren pěst. pl. 43 v Židenicích a mezi činností NOF. Celá akce byla dílem jediného a samotného Kobsínka.

3. V důsledku toho zproštuje rozsudek obžaloby vůdce NOF Rudolfa Gajdu a zemského náčelníka NOF na Moravě Rudolfa Uvíru, stejně jako řadu funkcionářů NOF na Moravě, kteří akci podporovali, poskytl i finanční prostředky, případně věrohodně se o ní dozvěděli a úřadu ji neoznámili.

Jak již bylo uvedeno, většina obžalovaných změnila při hlavním přelíčení své výpovědi z přípravného řízení. Svě původní výpovědi odvolávala či měnila ve svůj prospěch. Jediný Ladislav Kobsínek na své výpovědi setrval a při konfrontaci usvědčoval spolupachatele. To byl první problém, s nímž se Státní soud musel vypořádat. Nejlepší cestou k překonání této bariéry bylo zkoumání duševního stavu obžalovaného Kobsínka, při němž by bylo možno prohlásit, že byl zbaven užívání rozumu a je neodpovědný. Soud se k této procedúře také uchýlil.

Soudní znalci - lékaři však jednoznačně rozhodli, že L. Kobsínek je v plném užívání rozumu, a dokonce že nešlo a nemohlo jít ani o střídavé pomínutí rozumu. Tato cesta tedy selhala.

Státní soud si však pomohl jednoduše. Prohlásil L. Kobsínka za naprosto nevěrohodného fantastu, který si vymýšlí, a dokonce sám sobě prisuzuje činy, které nespáchal. Tak došel soud k závěru: "Zjištěno jest, že Kobsínek je osoba nevěrohodná, a to nejen v příčině okolností, které se týkají spoluobžalovaných, nýbrž i v okolnostech, které se týkají jeho samého. Lze proto jeho doznání brát za zjištěny, jen když okolnosti jsou ověřeny jinými výsledky průvodního řízení, kdežto jeho úsudky a vnitřní odůvodnění určitých, pro jeho vinnu důležitých okolností nutno pozorovat s největší opatrností."¹⁶⁾

¹⁶⁾ Rozsudek Státního soudu v Brně ze dne 26.6.1933, str. 155-156, krabice 557.

Tato "opatrnost" šla tak daleko, že soud ignoroval naprosto jasné okolnosti, jako přepadání se zbraní v ruce, uchvácení vojenských pušek, střelbu na vojáky a policii, obsah Kobsínkovy řeči před útokem a výpovědi řady svědků o jeho převratových plánech. Ignoroval výsledky přípravného řízení a doznání v něm učiněná. A nadto si vytvořil předpoklad i k obhajobě a mírnému posuzování Kobsínka, který údajně i sám o sobě vypovídá nepravdivě.

Bylo nutno vypořádat se s tím, že všichni obžalovaní odvolali svá doznání před policií a vyšetřujícím soudcem. Policejní vyšetřovatelé i vyšetřující soudci vypověděli, že obžalovaní vypovídali před nimi dobrovolně, svobodně a bez rozrušení.

Státní soud si přes toto svědectví, které vzal za prokázané, opět pomohl:

"Jestliže Státní soud přece někdy bere za základ svého přesvědčení výpovědi obžalovaných učiněné při hlavním přelíčení, které se od výpovědi v přípravném vyšetřování odlišují, činí tak proto, poněvadž výsledek obsáhlého řízení průvodního - uvažován ve svém celku a souvislosti - prokazuje, že některé výpovědi v přípravném řízení byly učiněny v patrném omylu nebo pod dojmem událostí, které se právě sběhly a které si obžalovaní vysvětlovali podle svých představ, jež však skutečnosti neodpovídaly."¹⁷⁾

1. Nyní byla cesta volná k libovolným závěrům, z nichž první byl ten, že v daném případě nešlo o úklady o republiku dle § 1 zák. na ochr. rep.

Státní soud vyšel z toho, že k spáchání tohoto zločinu je třeba jednak násilí, jednak zlého úmyslu. Poněvadž násilí bylo mimo diskusi, soud vykonstruoval, že Kobsínek neměl zlého úmyslu:

"Obžalovaný Kobsínek vysvětloval svůj čin různě. Předně tak, že obsazení kasáren pěš. pl. 43 a pěš. pl. 10, s nímž počítal a k němuž vůbec nedošlo, bylo prvním článkem a výsekem z velké násilné fašistické akce, která měla být provedena v noci dne 22. ledna 1933 v celé republice a jejímž účelem bylo provést fašistický převrat, pokud se týče zavést diktaturu ....

... Neschází však také vysvětlení jiné, jež plyne zejména z rozhovorů, které Kobsínek měl s některými náčelníky fašistických jednot...., že totiž šlo o to, aby se přešlo komunistickému převratu a puči a aby se fašisté dali k dispozici úřadům a k posílení vojska právě za účelem zakročení proti komunistům".

A proto soud v rozsudku rozhodl:

¹⁷⁾ Tamtéž, str. 98.

"Státní soud dospěl k závěru, že zlý úmysl obžalovaného Kobsínka nesměřoval ke zločinu dle § 1 zák. na ochr. rep. Nemohl ho proto uznat vinným tímto zločinem".¹⁸⁾

Jaká blahovolnost! Stačí se jen zmínit, že fašista chtěl zakročit proti komunistům, a již všechny ostatní výsledky průvodního řízení spadnou pod stůl. Závěr Státního soudu je totiž v naprostém rozporu s výsledky průvodního řízení. V něm 19 svědků potvrdilo, že Ladislav Kobsínek chystal v letech 1929 - 1933 stále fašistický převrat, že vypracovával plány na nejrůznější násilné akce a svědkům o nich vypravoval. Dále bylo zjištěno, že náčelníkům okresů, od nichž vyžadoval lidi, sdělil, že jde o fašistický převrat. Totéž sdělil B. Šušlíkovi, který mu lidi k přepadu přivedl. V noci těsně před útokem oznámil všem účastníkům, že je národní převrat, v němž jejich úkolem je obsadit kasárna pěš. pl. 43. a že druhý den potáhne dvacetitisícová armáda na Prahu. Těsně před útokem informoval Nedvědického, že jde o fašistický převrat. Bez ohledu na to, že v plánu bylo po obsazení kasáren zmocnit se zemského vojenského velitelství, zemského četnického velitelství, policejního ředitelství a poštovního ředitelství, Státní soud mu nepřisoudil zlý úmysl směřující k převratu.

Je také naprosto nelogické, jak tvrdí rozsudek, že L. Kobsínek se chtěl zmocnit pouze kasáren a ničeho víc. Proč by to dělal, co by si počal s obsazenými kasárnami?

To všechno Státní soud nepokládal za "pokus" násilným způsobem změnit ústavu ČSR, zejména pokud jde o její republikánsko-demokratickou formu.

Nedospěl-li Státní soud k tomu, že L. Kobsínek měl potřebný zlý úmysl, nemohl dospět ani k tomu, že ho měli ostatní útočníci, i když po vyslechnutí Kobsínkovy řeči před útokem na kasárna muselo být každému jasné, že jde o násilný převrat. A proto je všechny zprostil obžaloby podle § 1 zák. na ochr. rep.

Státní soud se dokonce uchýlil k takové ekvilibristice, že z Kobsínkova výroku "Je státní převrat" vyvozoval, že státní převrat již probíhá, a že tedy Kobsínek stejně jako ostatní útočníci již ho nemuseli a ani nemohli zamýšlet a provádět. I kdyby státní převrat již probíhal, stačila účast na něm, jakou byl útok na kasárna, k naplnění skutkové podstaty. Vždyť Nejvyšší soud vícekrát rozhodl, že zločinu dle § 1 zák. na ochr. rep. se dopustí nejen ten, kdo se pokusí násilím změnit ústavu co do její republikánsko-demokratické formy, nýbrž každý, kdo při násilné změně ústavy jiným prováděním spolupůsobí, ať již se to děje, aby

¹⁸⁾ Tamtéž, str. 89 a 93.

převrat dle plánu nebo i bez plánu byl dále prováděn nebo aby násilně provedená změna byla udržována.

Podle rozhodnutí Nejvyššího soudu č. 2578/26 již pouhý pokus je dokonaným zločinem dle § 1 zák. na ochranu republiky. Že by Státní soud, v jehož senátě zasedali 4 soudcové Nejvyššího soudu, neznal toho rozhodnutí, je přece vyloučeno.

2. Další nehorázností rozsudku Státního soudu bylo zjištění, "že pře-padení kasáren pěš. pl. 43 v Brně - Židenicích bylo dílem zosnovaným vý-lučně obžalovaným Ladislavem Kobsínkem a že na něm nemělo žádné účasti ústředí NOF a její vůdce Rudolf Gajda".¹⁹⁾

Bez ohledu na to, že ideologie hlásaná NOF vedla nezbytně k násilné-mu převratu a že NOF měla speciální vojenskou organizaci Junáků, která podle posudku vojenských znalců (pozn. č. 1) byla cvičena k takovému cí-li a byla schopna takový převrat provést, bylo prokázáno takové množství spojitostí s NOF, že nevidět to bylo skutečným zavřením očí Státního soudu nad fakty.

Ladislav Kobsínek byl členem NOF a svého času krajským náčelníkem Ju-náků. Jezdil jako řečník po schůzích, zakládal nové organizace NOF a děl-lal pomocníka zemského organizátora NOF na Moravě. Vozil jeho i vůdce Gajdu po schůzích a Gajda mu umožnil účast na zemském sjezdu NOF, ač ne-byl delegátem.

Téměř všichni účastníci útoku byli členové NOF a většinou byli čle-ny Junáků. Celá akce byla připravována na zemském sekretariátu NOF. Sem pozval zemský organizátor Uvíra okresní náčelníky, aby hlásili stavy li-dí, které k akci dodají. Sám je posílal za Kobsínkem, který dojednával podrobnosti.

Útok samotný připravil Jan Mlček, okresní náčelník NOF Bučovice. I kdybychom ponechali stranou tzv. kurýry NOF z Prahy, kteří s Kobsín-kem jednali, je zde tolik spojitostí s NOF, že je opravdu korunuje roz-sudek, který konstatuje: "Není třeba se zabývat obsahem brožur, článků, projevů v nich otištěných v různých tiskovinách, které obžaloba připi-suje NOF a které byly při hlavním líčení čteny, poněvadž v nich není nejmenšího náznaku, že by byly nějaké souvislosti s trestnými činy ob-žalovaných a že by k nim vybízely."²⁰⁾

¹⁹⁾ Tamtéž, str. 87.

²⁰⁾ Tamtéž, str. 87. - Zcela jinak československá justice posuzovala činnost komu-nistů. Ukazuje to rozsudek Nejvyššího soudu č. 2492/26. Zemský soud v Brně zprostil obžaloby pro přípravu úkladů o republiku dle § 2 tr. zák. obžalované komunisty, kteří věnovali prapor sovětské jízdní divizi gen. Buďoného, spatřuje v darování pouze zdvo-filostní akt. Nejvyšší soud vyšel z toho, že KSČ dle usnesení svých sjezdů chystá na-stolení diktatury proletariátu, a proto jednání obžalovaných, kteří jsou členy KSČ, směřuje proti jednotnosti republiky a jde o přípravu úkladů dle § 2 zák. na ochr. rep.

3. Zproštění z obžaloby vůdce NOF Rudolfa Gajdy je zvláště markantní, uvážíme-li, že při hlavním přelíčení státní zástupce navrhl in eventum, aby Rudolf Gajda byl uznán vinným zločinem nepřekažení či neoznámení trestných činů dle § 12., čl. 1 zák. na ochr. rep. Spojení mezi Ladislavem Kobsínkem a ústředím NOF bylo prokázáno nejen výpovědí Ladislava Kobsínka, ale i některými jinými skutečnostmi.

Když Kobsínek chtěl v r. 1930 navázat přímé spojení s Gajdou, poslal k němu Gajda jako svého důvěrníka Aloise Zabloudila. I když Zabloudil otázku převratu obešel, navštěvoval ho a zjišťoval náladu v armádě. Když přestal dojíždět Zabloudil, přijel jako kurýr Rösler, po něm Mária a nakonec dr. Lhota. Byla to plynulá řada osob, o nichž právem Kobsínek předpokládal, že jsou přímým pokračováním činnosti Zabloudila. I když tito lidé netvrdili, že je posílá Gajda, dávali Kobsínkovi různé pokyny a všichni tvrdili, že "se dotáží v ústředí", že to "ohlásí v ústředí" atd. Všichni byli funkcionáři NOF. Někteří z nich byli zavedeni na schůzky rotmistrů, např. dr. Lhota, který zde zjišťoval, co by rotmistři udělali, kdyby na místo Gajdy nastoupil někdo jiný. Všichni sice takovou činnost popřeli, ale schůzka dr. Lhoty s rotmistry je svědky potvrzena. Ostatně proč by jezdili za Kobsínkem, který nebyl funkcionář strany? I Rudolf Gajda je usvědčen Kobsínkem, že ho nabádal, aby konal přípravy, že vhodná chvíle přijde.

I kdybychom opomenuli otázku kurýrů a tohoto spojení s Gajdou, je naprosto jasně prokázáno, že Gajda o chystané akci věděl. Byl o ní informován ing. Horákem. Neučinil však nic jiného, než že dal sepsal alibistický protokol dne 17. ledna, že s ní nemá nic společného.²¹⁾

Nijak však proti Kobsínkovi nezakročil. Řekl, že 20. ledna 1933 projíždí Brnem a že s Uvírou věc vyřídí. Když však Brnem skutečně projížděl a na nádraží jednal s místními funkcionáři, na Kobsínka se vůbec nedotázal a ani na Uvíru, kterého na tuto schůzku vůbec nepozval. Měl tedy v každém případě, když se dozvěděl o Kobsínkových přípravách, věc oznámit úřadům, a to tím spíše, že jeden ze svědků - Vašata - navrhoval, aby se na Kobsínka podalo trestní oznámení.

Celá souvislost Gajdy s Kobsínkovou akcí vypadá tak, že Gajda o přípravách věděl, byl o nich informován, Kobsínkovi je schvaloval, ale osobně zůstal stranou. Vyčkával, jak věc dopadne, a podle výsledku by se teprve rozhodl. O tom svědčí právě to, že ani v posledních dnech, kdy mohl vidět, že přípravy jsou nevalné, nezakročil, Kobsínkovi jako vůdce činnost nezakázal, ale úřadům ji také neoznámil.

Státní soud ho zprostil i potud, že nepřekazil či neoznámil chystaný

²¹⁾ SAB C-12, krabice 546.

trestný čin. Došel k názoru, že R. Gajda se to nedověděl způsobem věrohodným.

Co mohlo být věrohodnější, než když mu to hlásil člen NOF jemu osobně blízký, který to věděl přímo od Kobsínka. Z alibistického protokolu je dokonce jasné, že této zprávě věřil. Vždyť dle tohoto protokolu měl dát zemskému organizátorovi NOF Uvírovi direktivu, aby "veškeré jednotky fašistické zachovaly klid v rámci zákonných předpisů". Takovou direktivu však nedal, a pokud by bylo možno ji spatřovat v dopise Uvírovi, který mu měl doručit ing. Horák, nepostaral se, aby byl dopis doručen a ani se o tom nepřesvědčil, ačkoliv od 17.ledna do 21.ledna nebylo nic jednoduššího, než dotázat se Uvíry telefonicky, zda direktivu dostal a jak ji plní.

Pro politické strany ovlivňující život republiky měl Gajda cenu jako příští spojenec, a proto musel být zachráněn. Státní soud se o to staral více než dostatečně.

Stejně tak jako R. Gajdu osvobodil Státní soud zemského náčelníka NOF na Moravě, Rudolfa Uvíru. Uvíra podle Kobsínkovy výpovědi připravoval s ním plány na celou akci již v r. 1932. Uvíra to popřel, a jak je známo, soud Kobsínkovi nevěřil. Přesto však bylo zjištěno, že Uvíra byl o všem informován. Ještě před tím, než Kobsínek byl zatčen a vyslýchán, doznal Uvíra, že 16.ledna k němu Kobsínek přišel, seznámil ho s plánem na obsazení kasáren pěš. pl. 43 a pěš. pl. 10 a s možností převratu. Uvíra mu doporučil, aby to hlásil do Prahy na ústředí NOF. To rozsudek Státního soudu výslovně konstatuje.²²⁾ Ještě 31.1.1933 Uvíra opět doznal, že o všem věděl: "Kobsínek plánoval, že obsadí kasárna, dobude města, asi vojenských velitelství a pak pro něj přijde."²³⁾

Nešlo tedy jen o obsazení kasáren, ale jasně o převrat, jehož se Uvíra měl účastnit, ovšem až poté, co Kobsínek provede vítězný puč.

Kromě toho Uvíra jako zemský organizátor zval krajské a okresní náčelníky na sekretariát NOF, aby hlásili stavy členů, které dodají pro akci. Zde je předával Kobsínkovi, který s nimi sjednával podrobnosti.

Nešlo o každoroční hlášení stavů členstva, jak se soud pokouší dokazovat. Zde je soud v rozporu s výpovědí samotného Uvíry, který potvrdil, že zjišťoval stavy členů, které náčelníci dodají k akci, i když tvrdil, že šlo o potlačení komunistického převratu. Soud to dokonce sám konstatuje: "Poněvadž koncem r. 1932 hrozily komunistické nepokoje, dal si Uvíra hlásit početní stavy, aby věděl s kolika lidmi může počítat, kdyby se komunisté pokusili o nějaký puč. Soupisem pověřil Kobsínka."²⁴⁾

²²⁾ Rozsudek Státního soudu ze dne 26.6.1933, str. 356 a 364. SAB C-12, krab. 557.

²³⁾ SAB F C-12, krab. 547.

²⁴⁾ Rozsudek Státního soudu z 26.6.1933, str. 358.

Přes to všechno si soud pomohl tím, že Uvíra byl v kritické době v mráкотném stavu a nemocen a osvobození zdůvodnil závěrem: "Státní soud zjistil, že obžalovaný Uvíra ani nevěděl, že Ladislav Kobsínek chystá nějaký zločin, zejména přepadení kasáren". Z uvedeného je zřejmo, že Státní soud se snažil, aby funkcionáři NOF zůstali mimo podezření a aby NOF zůstala nedotčena a bez stínu pučismu.

Zvláštní kapitolou je zproštění obžaloby prap. Otty Tesáka a št. rotm. Františka Jakuba, které žaloval před Státním soudem vojenský prokurátor.

Praporčík Tesák doznal, že byl svým přesvědčením fašista. Je svědecky prokázáno, že mezi rotmistry vedl pobuřující řeči proti stávajícím poměrům. S Kobsínkem byl po léta v úzkém styku. Jak sám uvedl, byl Kobsínkem informován o jeho úmyslech: "Téměř vždy mi Kobsínek vykládal o svých plánech, jak se zmocní brněnské posádky a pak celé republiky."²⁵⁾

Dle výpovědi Kobsínka s ním připravoval plány na obsazení kasáren. Organizoval schůzky rotmistrů, na nichž byl přítomen jednou Gajda, jindy Uvíra a jindy dr. Lhota. Kobsínkovi kurýři Rösler, Marinka a dr. Lhota přespávali v jeho bytě. Večer 21. ledna 1933 přišel Kobsínek s Geidlem a Růžičkou do jeho bytu. Kobsínek ho informoval o chystaném útoku a žádal ho o pomoc. Tesák se zalekl, účast odmítl s tím, aby si pro něj přišli, až budou kasárna obsazena. Tuto návštěvu potvrdili J. Růžička a D. Geidl. Soud jim však neuvěřil, ačkoliv na jiném místě označuje Geidla jako pravdomluvného a poctivého svědka. Tesák všechno popřel s tím, že řeči, o nichž doznal, že je Kobsínek vedl, pokládal za prázdné žvanění. Státní soud ho zprostil žaloby.

Stejně tak byl zproštěn žaloby št. rotm. F. Jakub, ačkoliv původně doznal, že s lidmi přivedenými Kobsínkem jednal o obsazení kasáren pěš. pl. č. 10 a že Valenovi, který měl útok vést, předal plán kasáren. Jeho přiznání u vyšetřujícího soudce si vyložil soud duševní depresí a horečkou. Obžalovaný Jakub při hlavním přelíčení vše popřel a byl zproštěn obžaloby pro zločin dle § 12 voj. tr. zák. a zločin dle § 1 zák. na ochr. rep.

V obou případech šlo zřejmě o to, očistit čsl. armádu z podezření, že jsou v ní fašistické živly. To bylo totiž obecně známo, takže to, co v tomto směru přednesl komunistický poslanec Václav Kopecký 1. února v parlamentě, bylo jen konstatováním skutečnosti.

V osvobozujícím rozsudku sehrálo významnou roli domněle připravované komunistické povstání, kterým se oháněli všichni obžalovaní a které Státní soud bral ochotně na vědomí. Tak ochotně, že tuto myšlenku vtělil

²⁵⁾ Výslech Otty Tesáka z 25.1.1933. - SAB F C-12, krab. 547.

i do rozsudku: "Poněvadž koncem roku 1932 hrozily nepokoje se strany komunistů ...".²⁶⁾

Kde přišel k tomuto smělému závěru, není známo. Během celého řízení nebyl předložen jediný doklad o tom, že nějaké komunistické povstání bylo připravováno. V celém řízení před Státním soudem není pro tuto okolnost jediné opory.

4. Tento pozoruhodný rozsudek nepřijala široká veřejnost bez odporu. Tak, jak se nad ním pozastavily Lidové noviny, učinila i část buržoazního tisku. S rozsudkem nemohlo být totiž spokojeno hradní křídlo české buržoazie. Je dostatečně známo, že Hrad měl k českému fašismu a jeho vůdci R. Gajdovi značné antipatie. Kromě toho tato skupina po léta zdůrazňovala nutnost boje proti ohrožení demokracie ať "zleva či zprava". Nyní nemohla dobře couvnout a bojujíc ustavičně proti komunistům, musela pozdvihnout svůj hlas i proti fašistům.

Největší odpor ovšem kladla komunistická strana a lidové masy. Na základě dovolací stížnosti veřejného žalobce i obžalovaného L. Kobsínka jednal o věci znovu Nejvyšší soud v Brně. Nejvyšší soud se nemohl vyhnout ani veřejnému mínění ani eklatantnímu porušení práva, jehož se dopustil Státní soud. Rozsudkem z 28.3.1934 čj. ZM 401/33 změnil v některých částech rozsudek Státního soudu.²⁷⁾

Nejvyšší soud byl v těžké situaci. Musel vyhovět požadavkům vládnoucích politických stran včetně hradní buržoazie, musel respektovat veřejné mínění a současně napravit nejhrubší právní přehmaty Státního soudu. Změny, které Nejvyšší soud v rozsudku provedl, mají charakter spíše taktický než právní:

1. Nejvyšší soud především shledal Ladislava Kobsínka, Jana Mlčka, Bedřicha Šušlíka a Františka Nedvědického vinnými, že se v noci 22.ledna 1933 v Brně Židenicích pokusili násilím změnit ústavu republiky, pokud jde o její republikánsko-demokratickou formu, čímž spáchali zločin dle § 1 zák. na ochr. rep. V důsledku toho jim zvýšil uložené tresty a to:

Ladislavu Kobsínkovi na 12 roků těžkého žaláře,

Janu Mlčkovi na 6 roků těžkého žaláře,

Bedřichu Šušlíkovi na 9 roků těžkého žaláře,

Františku Nedvědickému na 8 roků těžkého žaláře.

2. Dalším účastníkům přepadu v celkovém počtu 39, kteří setrvali při pozdvižení proti strážím, zvýšil trest na 20 - 24 měsíců. Nedošel však k závěru, že by se dopustili

²⁶⁾ Rozsudek Stát. soudu z 26.6.1933, str. 358.

²⁷⁾ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28.4.1934 viz SAB, C-12, krabice 357.

zločinu úkladů o republiku dle § 1 zák. na ochr. rep. a zůstal u nich jen při zločinu pozdvižení dle § 68 tr. zák.

3. Duchoslavu Geidlovi zvýšil trest na dva roky těžkého žaláře a Josefu Růžičkovi na 18 měsíců.
4. Rudolfa Gajdu uznal vinným zločinem dle § 12 č. 1 zák. na ochr. rep., že v lednu 1933 dověděl se věrohodným způsobem, že se chystá zločin dle § 1 zák. na ochr. rep., opomenul to věrohodným způsobem oznámit úřadu. Přisoudil mu trest ve výši 6 měsíců těžkého žaláře.

V otázce zavinění Rudolfa Gajdy ani Nejvyšší soud nešel dále. Zejména potvrdil zproštění Gajdy ze zločinu úkladů o republiku. Nevyhověl ani žádosti veřejného žalobce, který navrhoval odsouzení Rudolfa Gajdy pro zločin dle § 12 č. 2 zák. na ochr. rep., že totiž Rudolf Gajda "jednal v úmyslu pachatele L. Kobsínka podporovati". To totiž bylo průvodním řízením plně prokázáno.

Tím bylo absolvováno jakékoliv zavinění NOF a NOF mohla nadále nerušeně ve své činnosti pokračovat. O to zřejmě šlo. Odsouzení Rudolfa Gajdy k celkem bezvýznamnému trestu sledovalo uklidnění veřejnosti. Nejvyšší soud sice nevyslovil jako Státní soud, že činnost obžalovaných nebyla v žádnou souvislosti s činností NOF, ale takticky o NOF vůbec pomlčel. V rozsudku se o ní nezmínil ani slovem a osvobozením Rudolfa Gajdy a Rudolfa Uvíry, kteří byli vedoucími funkcionáři NOF, vlastně zavinění NOF eliminoval.

V důvodech svého rozhodnutí uvedl Nejvyšší soud, že Státní soud uvážil při svém rozhodování jen některá skutková zjištění a zdaleka ne všechny skutkové okolnosti po stránce objektivní zjištěné. Závěr Státního soudu, že Kobsínkův úmysl nesměřoval k úkladům o republiku, byl mylný.

V průvodním řízení bylo zjištěno 19 svědky a i jinými důkazy že Kobsínek chystal po léta státní převrat a nastolení fašistické diktatury. Proto také Nejvyšší soud uzavřel: "Závěr Státního soudu, že úmysl obžalovaného Ladislava Kobsínka nesměřoval ke zločinu úkladů o republiku dle § 1 zák. na ochr. republiky, neodpovídá skutečností zjištěným po stránce objektivní."²⁸⁾

Ze stejných důvodů uznal Nejvyšší soud obžalované Jana Mlčka, Bedřicha Šušlíka, Františka Nedvědického vinnými zločinem dle § 1 zák. na ochr. rep.

Žádnému z odsouzených nepřiznal Nejvyšší soud výhodu státního vězení, označiv jednání všech jako zvláště zavrženíhodné.

---

²⁸⁾ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28.4.1934, str. 28. Viz SAB, F C-12, krab. 357.

Naproti tomu Nejvyšší soud potvrdil rozsudek Státního soudu, pokud jím byli zproštěni obžalovaní Rudolf Uvíra, prap. Otta Tesák, št. rotm. František Jakub a řada dalších obžalovaných fašistů. Nejvyšší soud tedy nešel příliš dále než Státní soud. Odstranil jen nejhrubší přehmaty a sám nedbal všech okolností objektivně zjištěných v průvodním řízení.

ZÁVĚR

Je třeba si uvědomit, že buržoazní justice byla justicí kabinetní a musela respektovat vůli vládnoucí třídy. Musela respektovat především vůli finančního kapitálu, a nazveme-li hradní křídlo levicovou buržoazií, pak je třeba mít na mysli, že v té době již její vliv nebyl takový, aby byl beze zbytku respektován. Ostatně ani ona sama nemohla zcela nepočítat s případným použitím fašistických bojůvek proti dělnické třídě.

Doba srážky totiž neúprosně zrála. V Německu byl již u moci Hitler a NSDAP a česká buržoazie začala navazovat politické i hospodářské styky s fašistickým Německem. I hradní buržoazie měla eminentní zájem na udržení kapitalismu, i když její metody byly poněkud mírnější.

Opření se o západní imperialismus a teorie o "autoritativní demokracii" či "demokracii silné ruky" nejsou tak daleko od fašismu.

Vydání zákona zmocňovacího ze dne 9.6.1933 (tedy ještě v době procesu s fašistickými pučisty), který opravňoval vládu provádět některá zásadní opatření bez souhlasu parlamentu, ukázalo, že fašizace se prohlubuje i v ČSR. S tímto zákonem hradní buržoazie souhlasila a byl odhlasován i pravicovými socialisty, stojícími věrně po boku Hradu a pod jeho vedením. Stejně tak zákon o zastavování činnosti a rozpouštění politických stran z 25.10.1933 a po něm následující tvrdá perzekuce komunistické strany a rudého tisku jsou opatření vydaná se souhlasem hradní buržoazie a dokumentují, že její boj na ochranu demokracie "zprava i zleva" směřoval výhradně proti komunistům. Nejmarkantnějším důkazem této taktiky hradní buržoazie je vydání zatykače v květnu 1934 na komunistické poslance Klementa Gottwalda, Václava Kopeckého, Josefa Krosnáře a Josefa Štětka pro obsah letáku "Ne Masaryk - ale Lenin". V tomto letáku byla shledána skutková podstata zločinu úkladů o republiku a poslancecká sněmovna je zbavila imunity a vydala trestnímu stíhání.²⁹⁾

To všechno ukazuje, že česká buržoazie nastupuje cestu k fašizaci, bez ohledu na názorové rozdíly. Proto také celá akceptuje nyní rozsudek Nejvyššího soudu a i ty "nejlevnější části" se spokojí s odsouzením pou-

²⁹⁾ Sborník "Za chléb, práci, půdu a svobodu", Praha 1954, str. 401.

ze hlavních pachatelů. Přitom byly odsouzeny osoby celkem bezvýznamné, zatímco vedoucí postavy, vůdce NOF Rudolf Gajda a zemský organizátor na Moravě, zůstávají stranou. NOF vychází z tohoto soudního procesu nedotčena, a jak ukazuje další vývoj, není proti ní použito zákona o rozpouštění politických stran a ani není nijak perzekvována, stejně jako německá SDP či slovenská Hlinkova ľudová strana.

Fašistické zálohy buržoazie zůstaly procesem nedotčeny. Třídní justice zůstává za všech okolností třídní. Jinak to není ani možné.

[The following text is extremely faint and illegible, appearing to be a continuation of the article or a separate section.]